

СУЧАСНА НАУКА ТА ОСВІТА: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

20 – 21 березня 2023 року
м. Полтава,
Україна

Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
Директорат науки та інновацій Міністерства освіти і науки України (Україна)
Інститут модернізації змісту освіти (Україна)
Інститут професійно-технічної освіти НАПН України (Україна)
Луцький національний технічний університет (Україна)
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка (Україна)
Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка (Україна)
Хмельницький національний університет (Україна)
Київський національний університет культури і мистецтв (Україна)
Наукова рада Національної академії наук України з проблеми «Фізико-хімічна
механіка матеріалів» (Україна)
Український державний університет імені Михайла Драгоманова (Україна)
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини (Україна)
Громадська організація «Науково-дослідний центр
Незалежна експертиза» (Україна)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Республіка Грузія)
Жешувський політехнічний університет імені І. Лукашевича (Республіка Польща)
Західнопоморський технологічний університет в Щецині, (Республіка Польща)
Політехніка Морська в Щецині (Республіка Польща)
Краківська Академія імені Анджее Фрича Моджевського (Республіка Польща)
Лодзький університет (Республіка Польща)
Університет імені Адама Міцкевича в Познані (Республіка Польща)
Жешувський університет (Республіка Польща)
Університет Барселони (Королівство Іспанія)
Університет менеджменту безпеки у Кошицях (Словацька Республіка)
Центр якості товарів та захисту споживачів
Економічного університету - Варна (Республіка Болгарія)
Коледж політехніки Їглава (Чеська Республіка)

**СУЧАСНА НАУКА ТА ОСВІТА: СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ
МАТЕРІАЛИ ІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(20-21 березня 2023 р., м. Полтава)**

**м. Полтава
Україна
2023**

УДК 01:378
С89

Сучасна наука та освіта: стан, проблеми, перспективи. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 20-21 березня 2023 року). Полтава: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023. 774 с.

Програмний комітет:

Віталій КУРИЛО доктор педагогічних наук, професор, академік Національної академії педагогічних наук України, перший проректор ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Олена КАРАМАН докторка педагогічних наук, професорка, ректорка ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Кароль Францішек АБРАМЕК завідувач кафедри експлуатації автомобілів, Західнопоморського технологічного університету у Щецині, м. Щецин, Республіка Польща

Ярослав ХМЕЛІВ завідувач кафедри технологічних процесів, доктор технічних наук, професор, Політехніки Морської в Щецині, м. Щецин, Республіка Польща

Олександр БАЛИЦЬКИЙ провідний співробітник відділу міцності матеріалів і конструкцій у водневовмісних середовищах Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України, доктор технічних наук, професор, м. Львів, Україна

Ігор БРИТЧЕНКО доктор економічних наук, професор Університету менеджменту безпеки у Кошицях, Словаччина

Ришард КАМІНСЬКІ завідувач кафедри економічних наук Університету імені Адама Міцкевича в Познані, доктор габілітований, професор, Республіка Польща

Володимир ГЛОНТІ доктор економічних наук, професор Батумського державного університету імені Шота Руставелі, Грузія

Юрій КЛАПКІВ доктор габілітований, ад'юнкт кафедри страхування Лодзького університету, м. Лодзь, Республіка Польща

Маріола ГЖЕБИК завідувачка кафедри економіки та менеджменту Жешувського університету, докторка габілітована, професорка, м. Жешув, Республіка Польща

Сімона ЧІНЧАЛОВА кандидатка інженерних наук, доцентка кафедри економіки Коледжу політехніки Іглава, м. Іглава, Чеська Республіка

Роберт ДАНЬКЕВИЧ доктор наук, професор Жешувського політехнічного університету імені І. Лукашевича, м. Жешув, Республіка Польща

Анна ОСТРОВСЬКА-ДАНЬКЕВИЧ докторка наук, професорка Жешувського політехнічного університету імені І. Лукашевича, м. Жешув, Республіка Польща

Віра КУРОК пані член-кореспондент НАПН України, докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри технологічної і професійної освіти, Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, м. Глухів, Україна

Микола САДОВИЙ доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри технологічної та професійної освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький, Україна

Тамара ПУШКАРЬОВА пані член-кореспондент НАПН України, докторка педагогічних наук, професорка, начальниця відділу проектної діяльності ІМЗО, м. Київ, Україна

Петро ЛУЗАН доктор педагогічних наук, професор, Інститут професійної освіти НАПН України, м. Київ, Україна

Андрій ТЕРЕЩУК доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри технологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, м. Умань, Україна

Ірина АНДРУЩУК доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва Хмельницького національного університету, м. Хмельницький, Україна

Дмитро КІЛЬДЕРОВ доктор педагогічних наук, професор, декан інженерно-педагогічного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, м. Київ, Україна

Оксана ПОЛІНКЕВИЧ докторка економічних наук, професорка, завідувачка кафедри підприємництва, торгівлі та логістики туризму та готельно-ресторанної справи Луцького НТУ, м. Луцьк, Україна

Наталія ОМЕЛЬЧЕНКО кандидатка технічних наук, професорка, керівниця Громадської організації «Науково-дослідний центр Незалежна експертиза», м. Полтава, Україна

Олена КАРОЛОП кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри готельно-ресторанного і туристичного бізнесу Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ, Україна

Організаційний комітет:

Едуард ПОТАПЕНКО доктор хімічних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту торгівлі, обслуговуючих технологій та туризму ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Наталія БИКАДОРОВА заступник директора з навчально-методичної роботи Навчально-наукового інституту торгівлі, обслуговуючих технологій та туризму ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Яна МОРОЗ асистент кафедри туризму, готельної і ресторанної справи ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Віктор БУРДУН кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри технологій виробництва і професійної освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Дмитро ДРОЖЖИН кандидат наук з державного управління, доцент, в.о. завідувача кафедри товарознавства, торговельного підприємництва та експертизи товарів, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Віктор ТРИНЧУК кандидат економічних наук, професор кафедри туризму, готельної і ресторанної справи ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Марія МОРОЗОВА кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри товарознавства, торговельного підприємництва та експертизи товарів ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

У матеріалах конференції розглядається наукове обґрунтування проблемних питань сучасної освіти та розвитку науки в умовах невизначеності, з'ясовуються напрями посилення міжнародної співпраці, науковими ідеями в сфері освіти та науки за такими напрямками: інновації в системі сучасної освіти та науки; актуальні проблеми розвитку професійної і технологічної освіти; прикладне матеріалознавство та інноваційні технології в галузі транспорту; інноваційні технології аграрного, переробного та харчового виробництва; підприємництво, торгівля: вектор теоретичного та практичного розвитку; управління безпечністю та якістю товарів і послуг; митне регулювання ринку товарів та послуг; туризм у світлі сталого розвитку та інновацій; готельний та ресторанный бізнес: потенціал, тренди та стратегічні напрями розвитку; економіка та фінанси сталого розвитку в циркулярній економіці.

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» від 28.04.2023 (протокол № 10).

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів, за виклад, зміст і достовірність яких відповідальні автори. Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» заборонено.

SBN 978-617-8016-78-4

DOI: <https://doi.org/10.12958/978-617-8016-78-4-2023>

© ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023

<i>ОНИСКОВЕЦЬ Анна, МИХАЛЬЧУК Роман</i> РЕФОРМАЦІЯ В ІСТОРІЇ НІМЕЧЧИНИ	133
<i>РОРОВАЧ Alisa, ALIEVA Olena</i> FORMATION OF THE PROFESSIONAL QUALITIES OF A DOCTOR IN FIRST-YEAR STUDENTS ON THE BASE OF MODERN TECHNOLOGIES.	136
<i>ПАРАНЮК Анна</i> ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ	138
<i>ПАХОЛЬЧУК Олексій</i> СУЧАСНІ ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ В ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ	141
<i>ПАЩЕНКО Тетяна</i> РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА: ОСНОВНІ ПРОТИРІЧЧЯ ТА ПРОБЛЕМИ	144
<i>ПЕТРУХНОВ Олексій, ШАПРАН Євген</i> БРЕНДИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВНЗ	146
<i>ПОКРОВА Світлана</i> ГОТОВНІСТЬ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	150
<i>ПОТІСНКО Олена</i> БІБЛІОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ НАУКОВОГО ПОШУКУ (на прикладі дослідження публікацій, присвячених клієнтоцентричним інноваціям)	152
<i>ПРИГОДІЙ Микола</i> МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЙ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ОНЛАЙН ЗАНЯТЬ	156
<i>ПУЛЯК Ольга</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ TASK-МЕНЕДЖЕРІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	159
<i>ПУХАЛЬСЬКА Наталія, МИХАЛЬЧУК Роман</i> СУЧАСНІ ІТ-ТЕХНОЛОГІЇ В АРХЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	160
<i>ПУЦЕНТЕЙЛО Петро</i> ТЕХНОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	163
<i>ПШИК Богдан</i> ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ	167
<i>РАДКЕВИЧ Олександр</i> ПРИНЦИП СПІЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ПІД ЧАС ОНЛАЙН НАВЧАННЯ: ВІД УЧНЯ – ДО УЧНЯ	170
<i>САВОСТІКОВА Катерина, ЖИВКО Настасія</i> ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ЛІТНІХ ЛЮДЕЙ ЗАСОБАМИ ДОЗВІЛЛЯ	173
<i>САДОВИЙ Микола</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕРГОНОМІЧНО-ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	175

Реформацію можна назвати однією з перших релігійних революцій, яка докорінно змінила світ та дала поштовх до його подальшого розвитку, сприяла появі нових світоглядів, змінам у політичному, економічному та соціальному рівнях життя населення Німеччини, а пізніше й країн Європи. Реформація завдяки своєму світовому впливу стала серцевиною новітньої історії західного світу. Більше того, вона прямо чи опосередковано впливала на весь сучасний світ, включаючи католицьку Церкву. І вплив це був багатостороннім і глибоким. Наслідки Реформації безпосередньо впливають на найважливіші події сучасного державного, церковного, економічного та приватного життя.

Таким чином, виступ Лютера проти основ католицизму, розробка ним нового трактування християнського вчення і наступна Реформація, що охопила всю Німеччину, істотно вплинули на уявлення німців про бажану організацію суспільства. Крах авторитету католицької церкви потяг за собою повне неприйняття того соціально-політичного режиму, який існував у Німеччині на початку XVI ст. Тому широке трактування Реформації, особливо характерне для селянства та бюргерства, мало на увазі реформування всіх сторін життя. Проте князівська влада та міські магістрати, які часто проводили Реформацію у власних інтересах, не прагнули здійснення масштабних суспільних змін. Однак ці зміни були і вони назавжди докорінно змінили суспільно-політичне життя населення німецьких земель.

Список використаних джерел:

1. Головка О., Кагановська Т. Ідеї Реформації, держава і право. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «ПРАВО». 2017. Вип. 4. С. 6–10.
2. Голубчиков А., Щирський А. Реформація та її історичне значення (до 500-річчя початку Реформації). Євразійське наукове об'єднання. 2017. Т. 2. №2 (24). С. 127–130.
3. Дятлов В. Ідея порядку в конфлікті влади і суспільства під час Реформації у Німеччині (1517–1555 рр.). Середні віки, 2012. № 73. С. 113–132.
4. Литвинов О. Реформація. Велика українська юридична енциклопедія. Філософія права. Харків : Право, 2017. Т. 2. С. 731–735.
5. Хоружий Г. Реформація : передумови, сутність і наслідки. Науковий щорічник «Історія релігій в Україні». Інститут релігієзнавства – філія Львівського музею історії, 2017. № 27–2. С. 284–291.

POPOVYCH Alisa

candidate of science, associate professor,

ALIEVA Olena

candidate of science, associate professor,

Zaporizhzhia State Medical University,

Zaporizhzhya, Ukraine

FORMATION OF THE PROFESSIONAL QUALITIES OF A DOCTOR IN FIRST-YEAR STUDENTS ON THE BASE OF MODERN TECHNOLOGIES

Abstract. Education is one of the priority areas of society's development. It is ensured by the quality of education, which depends on many factors. The most effective ICT methods and their role in shaping the professional qualities of the future doctor in the process of training 1st-year students have been determined.

Keywords: ICT, teaching methods, communicative competence.

The development of digital society, the rapid growth of information flows, pose new challenges to university education. Its goal is the training of competitive, highly qualified specialists for a certain field, the development of their analytical thinking and innovativeness; solving complex problems. [1, p. 24].

In our research, we tried to determine directions and methods of using modern information and communication technologies, which would ensure a sufficient level of knowledge in the subject «Medical Biology» and contribute to the formation of the professional qualities of a future doctor in first-year students. The research was conducted using the analytical method of various learning technologies based on the Office 365 Microsoft Teams software product. A survey method was used, in which first-year medical university students were involved. To organize the educational process using MS Teams and the edX platform, video material was created, test tasks were developed in MS Forms, and educational methods were prepared for distance format.

«Medical Biology» is one of the leading disciplines studied by first-year medical university students of all faculties, mastering such specialties as pharmacist, family medicine doctor, and dentist. The study of this subject was carried out with the help of various interactive technologies that allowed students and teachers to communicate and collaborate in real time – synchronously (video conferences and discussions in virtual classes) or asynchronously – online forums and charts.

The use of various forms and methods of interactive technologies in the learning process allowed us to determine the most effective ones and their importance in the formation of the professional characteristics of a doctor. The choice of methods depended on the topic of the lesson. Thus, when studying the topics of the section «The cell is the main structural and functional unit of all living things», video conferences and virtual group discussions were used. Classes on the basics of human genetics and the study of the inheritance of certain diseases were conducted using the following methods: «Virtual whiteboard» (this method is used for real-time collaboration on a shared digital Microsoft Whiteboard) and the «Live Webinars» method – this method is especially useful for holding virtual discussions in the group. Asynchronous methods (internet forums) [2.p.19, 3.p18], were used in the study of some topics in “Medical Parasitology”.

In addition to the formation of fundamental knowledge of medicine, the profession of a doctor also requires the development of communication skills. The communicative competence of a doctor begins to form in the process of studying at a medical university and continues later in the process of independent professional communication with patients, people with different psychological qualities, of different ages, levels of education, social and professional affiliation. Therefore, the development of communicative qualities plays an important role in the training of future doctors. It is one of the priority trends in professional training [4.p.7, 5.p.1484, 6.p.642]. The basics of these communicative competences must be formed in students at the stage of pre-clinical training. Therefore, there is a need for their formation in the process of communication in classes, conferences, etc.

Studying the discipline «Medical Biology», we conceded this factor and used some mechanisms for acquiring communication skills. One of these mechanisms was a method the «simulation of situations» that was applied based on the innovative educational platform of virtual laboratories and interactive science «Labster». The method “situational tasks” also contributed to the formation of communication skills with future patients. It will help students overcome the language barrier, learn to listen carefully to the interlocutor and understand him. Solving situational tasks is possible both in the classroom and in the process of students’ independent work outside the classroom. Each student solves the situational task individually, and presents his reasoning, logical constructions, and the obtained result of its solution for group discussion. Analysis of a situation that happened in the life of a specific person, group of people, or community allow the participants to analyze and discuss situations that they may encounter in real life. Here is an example of a problematic task: «A patient complains of pain in the area of his liver. Duodenal intubation revealed yellowish, oval, narrowed at the pole’s eggs with an operculum at the end. The size of these eggs is the smallest among all helminth eggs. What is the most probable diagnosis?»

Thus, innovative technologies contribute to “lifelong learning”, ensuring the assimilation of knowledge and skills, as well as the development and education of students. Active learning plays a significant role in the formation of a doctor’s communicative competence.

References:

1. Bulvinska O. A., Modern trends of continuing professional development of academic staff in higher education institutions, *Continuing Professional Education: Theory and Practice*, 2018. No. 1–2. P. 22–30, doi: [https://doi.org/10.28925/1609-8595.2018\(1-2\)2230](https://doi.org/10.28925/1609-8595.2018(1-2)2230). (In Ukrainian).
2. Author's technology «Organization of mixed and remote training of domestic and foreign medical students in the course of histology, cytology and embryology»./ V. K. Sirtsov et al. *The experience of implementing a mixed form of education at ZDMU, the trajectory of development and its place in the system of higher medical education: materials of the educational and methodological video conference of the Central Methodological Council*. May 26, 2021. P.19–20. Zaporizhzhia: ZDMU.
3. Experience of using the latest modern teaching methods when studying the discipline «Histology, cytology, embryology» at the Zaporizhzhia State Medical University.»./ V. K. Sirtsov et al. *The experience of implementing a mixed form of education at ZDMU, the trajectory of development and its place in the system of higher medical education: materials of the educational and methodological video conference of the Central Methodological Council*. P.17–19. May 26, 2021. Zaporizhzhia: ZDMU.
4. Laidlaw A. Communication skills : An essential component of medical curricula. Part 1: Assessment of clinical communication : AMEE Guide. № 51/ A. Laidlaw J. Hart. *Med.Teach.* 2011. № 33. P. 6–8.
5. Osch M. V. Specifying the effects of physician's communication on patients' Outcomes : A randomized controlled trial / M. V. Osch, et al. *Patient Educ Couns.* 2017. Vol. 100. P. 1482–1489.
6. Frank JR, Snell LS, Cate OT, Holmboe ES, Carraccio C, Swing SR. Competency-Based Medical Education : Theory to Practice. *Medical Teacher.* 2010. № 32. P. 638–645.

ПАРАНЮК Анна

аспірантка, Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського,
Вінниця, Україна

ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Анотація. У статті розглядається одна з педагогічних умов формування соціальної компетентності учнів старшої школи – організація освітнього процесу за етапами, що відображають логіку становлення соціальної компетентності старшокласників. Проаналізовано змістовне наповнення та структурний взаємозв'язок компонентів на таких етапах формування соціальної компетентності: орієнтаційно-алгоритмізований; 2) адаптивно-особистісний; 3) ціннісно-перетворювальний.

Ключові слова: соціальна компетентність, старшокласники, формування, етапи формування, компоненти, освітній процес.

STAGES OF FORMATION OF SOCIAL COMPETENCE OF HIGH SCHOOL STUDENTS

Abstract. The article considers one of the pedagogical conditions for the formation of social competence of high school students – the organization of the educational process by stages that reflect the logic of the formation of social competence of high school students. The content and structural relationship of the components at the following stages of the formation of social competence were analyzed: orientational – algorithmized; 2) adaptive and personal; 3) value-transformative.

Key words: social competence, high school students, formation, stages of formation, components, educational process.